

Geest door mededeeling van bijzondere genadegaven bepaalde personen bekwaamde voor de bediening des Woords. Zelfs waren deze gaven van leerling, onderwijzing, profetie enz. niet eens altoos aan het ambt verbonden, maar werden ze ook wel aan gewone geloovigen geschonken, die dan in de gemeentelijke saamkomsten optraden om te profeteren en te prediken.

Reeds daarom valt het uiterst moeilijk om uit deze exceptionele toestanden een blijvend regel voor de opleiding tot het ambt af te leiden. Onze vaders hebben in dat opzicht dan ook de grootste voorzichtigheid betracht en veel meer gewezen op wat de latere ontwikkeling der Kerk toonde, dan op de toestanden in de Apostolische Kerk. Een enkel voorbeeld als van Paulus en Timotheus mocht door hen worden aangehaald om de noodzakelijkheid van de Schoolopleiding aan te toonen, maar verder gingen ze met hun beroep op het Nieuwe Testament niet. En hiervoor hadden ze wel goede redenen. Want de Wederdoopers beriepen zich juist op deze exceptionele toestanden in de Apostolische Kerk, om daaruit af te leiden, dat een wetenschappelijke opleiding aan de school voor de Dienaren des Woords eigenlijk niet noodig was en ieder, die de gave des Heiligen Geestes had, als voorganger in de gemeente kon optreden.

Hoe voorzichtig men echter met een beroep op deze toestanden in de eerste Christelijke gemeente moet wezen, bewijst wel hetgeen de Apostel Paulus in I Cor. 6 zegt, wanneer hij het beslist afkeurt, dat de leden der gemeente processen voeren bij de rechtbanken, en hun aanleid lever schade en ongelijk te lijden, dan bij den wereldschen rechter hun recht te zoeken. Zelfs gaf hij hun den raad, wanneer ze toch een proces wilden voeren, dan nog liever de minsten uit de gemeente daarvoor als scheidsrechter te benoemen. Het is op dien grond, dat later de bisschoppen meermalen juridische beslissingen over processen hebben gegeven, en dat de Christelijke Keizers deze uitspraken zelfs in rechten verbindend hebben verklaard. Toch zal zeker niemand hieruit afleiden, dat het een Christen in onze dagen ongeoorloofd zou wezen, een proces voor den burgerlijken rechter te voeren, en nog veel minder zal men het als de roeping van een predikant beschouwen om uitspraak te gaan doen over rechtsgedingen in zijn gemeente. Calvijn waarschuwde volkomen terecht tegen deze onjuiste conclusie, die door de Roomsche Kerk hieruit getrokken werd, en verklaart, dat de regel, door den Apostel hier gesteld, alleen voor die dagen gold, omdat de rechtvaardigen destijds heidenen waren en het tot smaad der Christelijke Kerk strekte, wanneer Christenbroeders hun rechtszaken voor een heidenschen rechter brachten. In een Christelijke maatschappij, waar een Christelijke overheid is, en de Rechten Christenen zijn, geldt dit bezwaar echter niet en zou het zelfs niet gewenacht wezen, dat de ambtsdragers der Kerk de taak der Rechten overnamen om in zulke gedingen uitspraak te doen.

Nu beroepen we ons niet op dit voorbeeld, om daarmee te zeggen, dat deze beide zaken gelijk staan, maar wel om te waarschuwen voor een beroep op enkele teksten, die alleen op de speciale toestanden in de eerste Christelijke Kerk slaan. En in zoverre geldt dit ook voor het hier gestelde vraagstuk. Al ware het juist, dat de opleiding tot het ambt in de Apostolische Kerk door de Apostelen zelf geschiedde, zoo zou daaruit nog niet volgen dat de School, waaraan de wetenschappelijke opleiding behoort te geschieden, steeds van de Kerk moet uitgaan. Wie dat beweert, vergeet, dat de Apostelen optraden in een heidensche maatschappij, waar de Scholen geheel in handen der ongelovigen waren, welke scholen daarom natuurlijk onbruikbaar waren voor de opleiding tot den Dienst des Woords. Er is dan ook niemand, die ontkenst, dat onder dezelfde omstandigheden de Kerk weer evenzeer genooddaakt zou zijn, zelf voor de opleiding van haar Dienaren te zorgen. Zoo hebben onze vaders ook gedaan, toen de Hoogescholen nog in handen der Roomschen waren; ze hebben toen kerkelijke kweekscholen opgericht. Maar dat hieruit geen blijvende regel kan worden afgeleid, evenmin als uit hetgeen de Apostel in I Cor. 6 over het voeren van processen zegt, spreekt wel vanzelf. Het vraagstuk, van wie de School behoort uit te gaan, kan met een beroep op deze teksten en voorbeelden uit het N. Testament daarom niet worden uitgemaakt, maar moet beslist worden door de algemeene beginselen, die Gods Woord aanleert. En het is op dezen grond, dat onze Vaders School en Kerk als twee zelfstandige termen hebben onderscheiden en de taak om deze Scholen te onderhouden, in een Christelijke maatschappij in de eerste plaats aan de Overheid hebben toegekend.

Dr. H. H. K.

Leestafel.

1. Oproep. Maandschrift in diens der Christelijke levens- en wereldbeschouwing, van en voor jongeren. Redactie: Dr. Elfers, Willem Hage, Rien Visser, Th. Voortuizen, J. C. Willenssen. Uitgever A. Kuyper, Haarlem.

Van dit Maandschrift zijn reeds twee Nrs. het licht.

Het Maand-Nr. opende met een artikel van de Redactie, waarin zij haar bedoelen met deze periodiek omschrijft en waaraan ik hier een en ander ontleen.

Rondom ons trekt alles saam wat meent op wetenschappelijke gronden onze Christelijke religie te kunnen bevestigen.

Openlijk werpt men het ons tegen, dat de zuiver Godsdienselijke wereldbeschouwing alle aanspraak op wetenschappelijkheid ontvalt en dan ook voor den zontekkelende mensch onzer dagen reeds lang heeft uitgediend.

«Zouden wij», zoo vraagt dan de redactie, «vergeet degenen niet, die ons niet aanging?»

Zij meent deze vragen met een beslist neen! te moeten beantwoorden en spreekt dan deze overtuiging uit: «Ook ons is de taak opgelegd om in stagen gang elken weg te gaan die leidt kan naar het doel: den dag te verhaasten waarop onze God en Koning wederom zal afkomen, die de eer en de aanbidding, die Hem alleen toekwam.

Men ziet, dit is goed bedoeld. En de bedoeling dezer jongeren met hun Maandschrift is dien den opbouw of de bevordering bij hun leeftijdsgenooten der, in de Christelijke Religie gegronde, levens- en wereldbeschouwing en dat in tegenstelling met de on- en tegen-christelijke levens- en wereldbeschouwing onder wier bekoring ook vele jongeren in onze dagen komen, — heeft de volle sympathie van het Christendom.

Of nu daartoe, naast de bestaande tijdschriften, nog een nieuw noodig was? — Blijkbaar meenden zij die Oproep oprichten, van wel en dat bepaaldelijk met het oog op de categorie van jongeren, die zij zich voorstellen te bereiken. Als ik het ook uit gehouden gesprekken ten minste goed begrepen heb, is Oproep meer bepaaldelijk bestemd voor die categorie van jongeren welke, noch door hen, die aan inrichtingen van hooger onderwijs studeeren, noch door de groote meerderheid van hen, die verkeert in onze jongelingsverenigingen, gevormd wordt.

Van jongeren en voor jongeren.

Mocht iemand het eerste eensgezins bedenkelijk schijnen, ik kan hem geruststellen.

Het Maandschrift toch gaat wel van jongeren uit en ook jongeren leveren er bijdragen voor, maar de medewerking is gevraagd en toegestaan ook van anderen zoals de professoren BAYNARD en H. KUYPER en de doctoren URMANS, OERMANNS en WIELENGA.

In het April-Nr. geeft dan ook Dr. URMANS het stuk van een artikel: WETENSCHAP EN WERELDRECHT, waarvan de bedoeling is, de verhouding te bepalen, die er tusschen wetenschap en wijsbegeerte, naar het wezen van elk van beide, bestaat.

De redactie zorgt echter voor de noodige verscheidenheid. Zoo wordt, door een zich niet noemende, in dit tweede Nr. een reeds in het eerste begonnen studie: LESBOVENNACHTEN OVER RICHARD WAGNER EN JIN TRISTAN, voortgezet gaf in dat eerste Nr. het redactiedit. TH. VOORTUZEN zijn: HET OUDER COLONIE EN DE NIEUWE TIJD en verhaalt in het tweede BENJAMIN DE LANGE van een naar vredezoekende, die in God zijn vrede vindt.

Ook de dichtkunst ontbreekt niet.

In Maart voorzag de student MINDEMAA, in April zijn commissie Heer OPROEP van een twaalf niet onoverdruiselijke proeven van lyrische poëzie.

Maar ook heel de inhoud van deze eerste twee Nrs. maakt een goeden indruk.

Hij is, zelfs bij zoo «diepe» stukken als Dr. URMANS in zijn artikel behandelt, toch altijd bevattelijk en daarom gewild voor die categorie van jongeren waarvoor Oproep meer bepaaldelijk bestemd is, en deze jongeren zullen dan ook goed doen van dit nieuwe Maandschrift kennis te nemen en het te steunen.

2. BETSY ONN PRINSESSIE. Rotterdam. J. M. Bredée.

«Wij stellen ons voor onder dezen titel jaarlijks ter gelegenheid van de verjaardag van ons Prinsesse voor onze kinderen een boekje uit te geven.

Deze boekjes zullen enkele gebeurtenissen en wetenswaardigheden verhalen uit het afgelopen levensjaar der Prinses en alsoo gaandeweg een biographische vorm van Prinses Juliana, dus een werke van blijvende betekenis».

Zoo zegt de uitgever Bredée op de laatste bladzijden van dit werke van Bredée, aan wie hij het schrijven dier jaarboekjes opdragt.

Reeds een vijftal zulke boekjes zagen het licht. Thans, bij PRINSES JULIANA's vijftien verjaardag op 30 April, verscheen dit als het zesde.

En ook dit, als zijn voorgangers, in echt kinderlijken toon gehouden, van warme liefde voor de dynastie getuigend, in fleurigen Oranien-omslag en aardig geïllustreerde verjes der gereformeerde schrijftel zal een ook voor onze kinderen lief geschiedje zijn.

3. VEREENIGING TOT HET DER VOLKES.

Het Bestuur dezer Amsterdamseche Vereeniging zond ons, met beleefde verzoek om haar arbeid te bespreken, haar negen-en-vijftigste jaarverhaal. «Rust was het niet, die in het laatste verloop jaar een bijzondere stempel zette op onze Vereeniging; intusschen op elk deel van haar arbeidsveld werd met ijver gewerkt en in elk harer geleidingen de pols van haar leven gevoeld».

Aldus begint het Bestuur dit zijn verslag en verhaalt daarin dan verder van den arbeid zijner Vereeniging.

De arbeid der Vereeniging heeft verschillende rubrieken.

Allereerst haar Bewaarscholen, die in de Willemstraat door 311 en die in de Barndesteg door 240 kinderen bezocht; haar Breischolen en haar Zusterkring welke kinderleeren vervaardigt. Dan haar Huisbezoek, voornamelijk in de achterbuurten bij de ouders en de kinderen haar bewaarscholen, waaronder de meesten «tot de minst bedachten kunnen gerekende en velen zonder God en Christus in deze wereld leven». Van dezen arbeid geeft het verslag treffende ervaringen. Verder haar Volkzeringen in de drie lokalen, in de Willemstraat, de Barndesteg en de Bloemstraat. Aan dezen arbeid verbindt zich haar Armenzorg, die zich dikmaals uitstrekt tot 46 gezinnen, welke tezamen 243 kinderen telde, en bestond in geldelijke ondersteuning of ondersteuning in natura met nachtleger, kleeding en voedingsmiddelen, maar ook in het verleen van rentelooze voorschotten zonder borgtocht.

Vervolgens haar zeven Zondagescholen met 39 onderwijzers en 35 onderwijzeressen; de Opleidingsklasse, die 25 leerlingen telt; de Vervolgklassen en de Kinderkerken. Eindelijk haar Volkabladtheek, die 3096 boeken telt.

Dankbaar voor de van vele zijden ontvangen steun beveelt het Bestuur bij voortdurend den arbeid zijner Vereeniging aan in de belangstelling der Christenen.

G.

Uit de Pers.

Onder den titel «Een Keerpunt», schrijft Dr. A. Kuyper Jr. in de Gereformeerde Kerkbode:

Van ouds afde men: «de tijden veranderen», en wie acht geeft op de tekenen der tijden moet de waarheid van dit gezegde woord erkennen.

Ook nu kunnen we het als voor ogen zien, dat het leven van den tegenwoordigen tijd op alle manieren prototypisch verschilt van dat eener vroegere periode. We hebben beleefde een tijdperk waarin, voor wat het openbare leven aangaat, geen plaats

was voor den godsdienst, en waarin men aan de religie het bestaansrecht ontzide.

Die lange periode was ingeluid in de dagen der Franse Revolutie. Toen had men luidt het «ni Dieu, ni maître — geen God en geen meester uitgeroepen. Die smooie kreet is het eerst in Parijs gehoord en te kwader ure is die Franse geest ook ons dierbaar Vaderland binnengeelood.

Van huis uit was ons volk godsdienstig, leefde het voor de kerk en de zaak des Heeren, vroeg bij alle ding naar de eischen van Gods Woord en beoefende niets anders dan de eere van Gods grooten Naam.

Men heeft vroeger wel eens gezegd: elke Nederlander is een theoloog in het klein, omdat hij geel op de hoogte was van de kwesties die aan de orde van den dag waren. In de dagen der Hervorming onderscheidt men Gods Woord en wispelde zich tegen de dwalingen van Rome, in de dagen der Dordtsche Synode wist men precies te spreken over de eeuwige uitverkiesing en stond den Arminiaan, en in lateren tijd liet men zich niet verleiden door de filosofie van Cartesius, noch door de afwijkingen van Cocceius, goed als men onderlegd was door den Utrechtchen hoogleraar Voetius.

Maar in 't begin der 19e eeuw wies hier een Franche wind, die in ons Vaderland de lucht verfrischte. Men aanid niet meer den God der vaders, maar zweefte bij de menschelijke Reden, en het intellectualisme vierde zijn triomf. Men meende dat de mensch alleen maar zijn verstand loit te gebruiken en dat alles dan van zelf terecht kwam. Potweg werden de eischen van het innerlijk gemoeiwezen genegeerd, en het oog sloot men voor de mynische behoeften van het hart.

Als het «verstand» maar goed ontwikkeld was, dan kon men alle verschijnselen goed waarnemen en juist beoordeelen, en dan zou men den weg weten te vinden, dien men te bewandelen had. Zoo is ook in ons Vaderland de wijsheid verkondigd, dat er meer scholen gebouwd moesten worden, waar goed voor de «verstandelijke ontwikkeling» georgd moest worden, dan zouden de menschen beter worden, en... voor elke school die gebouwd werd, kon een gevangenis worden afgebroken. De ervaring, die altoos zoo goede leermeesters bleek te zijn, heet wel anders geleerd. De meederde ontwikkeling werd in dienst van de zonde gesteld en het kwaad meer verrijft en meer gespleten bedreven.

Toen is ook opgekomen het Materialisme en men heeft gekend de dagen van de stofvergoding. Wat deze aarde en wat dit leven loos was het een en al. Het was dwaasheid aan God of aan de geesteswereld te gelooven. Er waren geen engelen en duivelen, de mensch besat niet een materiele ziel. Er was alleen stof, hoogstens in die stof een werkende kracht.

We hebben dagen beleefd, waarin dat Materialisme in den meest stuitenden vorm zich openbaarde. Verkondigd werd, dat het denken niet een actie van den geest was, maar het reuten van de hersenen; dat liefde niet een uiting van het zieleleven was, maar een bloeden van het hart!

Wat Materialisme, hoe kon het anders, heeft doen herleven den geest van het afgewoone. Men was steekblind voor de geestelijke behoeften van het menschelijk hart, en alleen bedacht op aardich zingenot. Laat ons eten en drinken en vrolijk zijn, want morgen sterven wij, was de leuze die men aanhief, want men kende geen honger en dorst naar het onsterfelijke, naar het eeuwige, en vroeg alleen om brood en spelen.

In die dagen, in de dagen van het intellectualisme en van het Materialisme, is over ons menschelijk leven een verstikkende adem des doods uitgegaan. Vreeselijke dingen zijn gezegd en gehoord, en wij huiltren nog bij de herinnering daarvan. Het liep uit op wat Viviani, een Fransch minister, als de Reukabe van Parijs uitsprek: wij hebben de lichden des hemels uitgedood, en geen menschenhand zal ze ooit weer aansteken. Ja, ook in ons Vaderland is de Godsasterlijke taal uitgebraakt, met den laatste koning zou ophangen aan de bomen van den laatste generatie.

Evenwel, de tijden veranderen, en leeten wij op het heden, dan mag met blijdschap en dankbaarheid geconstateerd worden, dat er een keerpunt is gekomen. De vraag: heeft het intellectualisme of het Materialisme der vorige eeuw metterdaad de wereld veroverd? moet stellig ontkennend beantwoord worden.

Ontzeggenlijk, de wereld is er voor een wijle door verijst, maar zij is er niet door veroverd. Er is niet gekruken met de wereld van het onzenlijke en onzichtbare. Het is niet geworden een aanblijden van de stof en een zich wettelen in het stof. De religieuzen is niet gesmoemd en de godsdienst is niet uitgecoid. Wie acht geeft op de tekenen der tijden, weet dat juist het tegenovergestelde waar is.

Ontkens den verstikkenden adem van het intellectualisme en van het Materialisme, valt juist in den tegenwoordigen tijd een krachtig ontkruken van geestelijk leven, niet alleen in specifiek christeliken zin, maar in den meest algemeenen zin van het woord, te constateeren. Wij beleven heden ten dage een onsterfelijke tijd, en de krachten en machten van een onsterfelijke wereld worden als van zelf sprekend ondersteld.

Het eind van de vorige eeuw en het begin van deze eeuw geven zoo'n heel ander beeld te aanschouwen dan de geestelijke grootmachten verwacht en voorspeld hadden. Daar is een wereldplan in dinigen gevallen, en de gemaakte rekening is geheel falant uitgekomen.

We staan voor een keerpunt in de wereldhistorie.

Dr. A. K.

Officiële Berichten.

Partiellere Synode van Zeeland.

De partiellere Synode der Geref. Kerken van Zeeland zal D.V. gehouden worden op Woensdag 10 Juni a.s. te Goes.

Namen der afgevaardigden (met woonplaats) en putten voor het agendum in te zenden vóór of op 19 Mei aan het adres van den eerst-ondergetekende.

De kerkeraad der roepende kerk:

R. J. VAN DER VEEN, praeses.
J. JONGEBLOED, scriba.

Goes, 28 April 1914.

Kort verslag van de Vergadering der Geref. Kerken in de Classa Schiedam, gehouden op 24 Febr. 1914.

1. De vergadering op de gebruikelijke wijze geopend.

2. De Geloofsbeloften nagezien. Al de Kerken wettig vertegenwoordigd.

3. In het Moderamen nemen zitting Ds. van Haeringe als praeses, Ds. Felderhoff als scriba, Ds. Goris als Assessor en Ds. Barends als sub-scriba.

4. De notulen der vorige vergadering gelezen, goedgekeurd en getekend.

5. De classa acht de aanvraag om emeritaat door Ds. D. te P. nog niet gewettigd. Deput. der Prov. ad hoc kwam hiernee accoord. De kerk te P. zal haar kranten Dienaar een tijd van rust geven, terwijl een comm. uit de classa nader de gronden voor deze emeritaats-aanvraag zal vragen en toetsen.

6. Besproken worden de rapporten in zake predikantstratumenten en emeritaatsgelden. De hoofdstrekking van beide rapporten heeft de instemming der kerken. Aan de Comm. die de Rapporten opstelde, wordt opgedragen de conclusie van het tweede rapport in den vorm van een voorstel door te zenden naar de Part. Synode Z.-Holl. (Zuidel. deel).

7. Rapport uitgebracht in zake het naant, beheer van den class. Quæstor. Alles in orde bevonden.

8. Volgt de behandeling der instructies. Eene instructie wordt teruggenomen, eene andere al als voorstel op 't agendum der volgende classis-vergadering worden gebracht.

9. Aanvragen van drie kerken der classa om gewonen jaarlijkschen financieelen steun worden in landen gesteld van de deputaten ad hoc.

10. De classa Brielle vraagt weer hulp in den Dienst des Woords voor 't volgende trimester. Toegestaan.

11. De rindvraag naar Art. 41 D. K. O. levert niets op.

12. Mededeeling gedaan van ingekomen collecten. De volgende vergadering moet gestort de collecte voor de Theol. school te Kampen.

13. Portuul vraagt een consulent. Als zodanig aangewezen Ds. van Anken te Pernis.

14. De kerk te Vlaardingen A. zal de volgende vergadering samenroepen, welke gehouden zal worden 12 Mei e.k.

15. De korte notulen gelezen.

16. Sluiting der vergadering.

Op last der classa.

J. J. BARENDT.

Kort verslag van de vergadering der classa Haarlem, gehouden 10 Maart 1914.

Art. 1. Ds. van der Meulen opent de vergadering, laat zingen Ps. 89 : 5, leest Ps. 89 : 9-19 en gaat voor in gebed.

Art. 2. De credentietievelen nagezien, blijkt dat alle kerken wettig vertegenwoordigd zijn.

Art. 3. In 't moderamen nemen zitting Ds. de Vries, praeses; Ds. Thielens, scriba, en Ds. v. d. Meulen, assessor.

Art. 4. Perceptioir examen van den heer A. M. Boeginga, her. jood, te Koog-Zaandijk. Na ingesteld onderzoek en advies der deputaten, besluit de vergadering met algemeene stemmen den heer Boeginga toe te laten tot den Dienst des Woords en der Sacramenten. Hem wordt toegelaten Ps. 134 : 3.

Art. 5. De notulen der vorige vergadering pro memorie gelezen.

Art. 6. Een voorstel van Ds. Kramer betreffende de vraag naar de noodzakelijkheid eener herziening van de Statenvertaling, te zenden aan de Gen. Synode, wordt aangehouden tot de volgende vergadering.

Art. 7. Enigen kerken wordt op verzoek financiële steun toegezegd uit de class. en prov. kas.

Art. 8. a. een voorstel van Zaandam, betreffende het geven van vergoeding door de kerken, wier Dienaren vrijgesteld worden van vacature-diensten, wordt verworpen;

b. een voorstel van Haarlem A. betreffende het jns promovendi aan de Theol. School en het prekenconvent aan theol. studenten, wordt verlaagd tot de volgende vergadering.

c. Immiden ontvangt op verzoek een commissie tot herziening der quota.

Art. 9. Rapport over de Zending. Ds. Breukelaar rapporteert, dat de institueering der kerk te Djoeja plaats had, de salarissen der missionarissen zijn geregeld en voor de colportage een maandblad is opgericht.

Art. 10. Rondvraag Art. 41.

Wormer en Velsen vragen elk 3 vacature-beurten. Immiden ontvangt advies in zake een doopsbediening.

Art. 11. Regeling der vacaturebedieningen. Wormer zal gedeelt worden door Sloterveg, Westaan en Krommeke. Velsen door Beverwijk, Haarlem A en Haarlem B.

Art. 12. Dr. Olthoff meldt, dat voor den Zendingdag, 24 Juni a.s. toezegging van spreekbeurt is gedaan door Ds. Groenewegen, Ds. Schouten, Ds. Mulder (Broek op Langendijk), Ds. Fehrmholt (Amsterdam) en Ds. Hoising.

Art. 13. Lezing en vaststelling der notulen.

Art. 14. De praeses sluit de vergadering met dankzegging.

Op last der classa.

A. THIELENS,
h. t. scriba.

Buitenland.

Duitschland. Waarschuwing tegen dwaasleer.

De «Gemeinschaften» hebben zich met goed gevolg weten te verdedigen tegen het door-dringen van de moderne Theologie, die in de landkerken van Duitschland zooveel verwoestingen aanrichtte; ook hebben zij zich gekerd tegen een valsche heiligsleer die in eigen kring gedreven werd, en evenzeer tegen de z.g. Pinksterbeweging die onder de leden der «Gemeinschaften» voorstanders vond. Nu is van het «Deutsche Verband für Evangelisation und Gemeinschaftspflege» een getuigenis uitgegaan tegen de dwaasleer van verschillende secten. Deze waarschuwing luidt aldus: «Mits liefde voor het Woord en het volk Gods zien wij ons genoopt, tegen de volgende onevangelische richtingen en partijen, waardoor de zielen op verkeerde banen gebracht worden, te waarschuwen.

1o. De Adventisten, ook Sabbathisten genaamd, brengen de zielen onder de wet, van welke ons Christus verlost heeft. Vooral dringen zij op het houden van den Sabbath aan. Hunne geschriften komen in de boekdrukkerij van het internationale tractaatgenootschap te Hamburg uit. Zij geven de Heere als Christus, de Wachtel Zoon en de kleine Vriend uit. Het oordeel over het Adventisme spreekt Paulus uit in den brief aan de Galatiërs, vooral in hoofdstuk 3, 4, 5.

2o. De voorstanders van het Doizendjarig rijk beweren, dat wij bij het begin van het Doizendjarig rijk staan (1874-1914); in den aanvang komt de Heere onzichtbaar. Zij loochenen de onsterfelijkheid der ziel en de hel. De geschriften dezer secte worden in Barmen gedrukt. De zetel der secte, die door Ch. Russel gesticht is, vindt men te Alleghany (Verenigde Staten). Hare valsche Schriftuitlegging vindt men in de tijdschriften Zions Wachtoren en in de Volksbode.

3o. De Nieuw-apostolischen stellen de woorden van hun zelf-gekozen apostelen in de plaats van Gods Woord, en de apostelen in plaats van den Heere Jesus, over wiens bloed zij verachtelijk spreken. Het hoofdkwartier der Nieuw-Apostolischen in Duitschland is Chemnitz. Tijdschriften: Wachterstemmen uit Efraim met het bijblad de Wraat, een maandblad.

4o. De Mormonen of Heiligen der laatste dagen vervangen den Bijbel door het boek Mormon. Zij voordien veelwijverij in en zoeken daarom jonge meisjes naar Amerika te lokken.

5o. De «Christian Scientists» leeren, dat zonde en krankheid niet wezenlijk bestaan; zij zijn slechts inbeelding, die men wegdenken kan.

6o. De Spiritisten, die het ernstige verbod om dooden te vragen (Deut. 18:9), niet achten.

7o. De Theosophische vereeniging leert in plaats van de verlossing door Christus, de zelfverlossing. Hun leer is dus een veredeld Heidendom.

Wij verzoeken dringend geen geschriften dezer richtingen te koopen en te lezen, en met hare voorstanders, al treden zij nog zoo vroom en opdringend op, en in het algemeen met vreemde, onbekende predikers en colporteurs, uiterst voorzichtig te zijn.

Ook in Nederland kan men met deze waarschuwing zijn voordeel doen.

Engeland. Een crisis in het Engelsche episcopaat.

Sedert November van het voorgaande jaar wordt geen woord zoo dikwijls in kerkelijke kringen gebruikt als «Kikilij». Deze plaats ligt in Britisch Oost-Afrika en daar kwamen in Juni 1913 60 zendelingen als vertegenwoordigers der verschillende in Engelsch Oost-Afrika werkende Zendingsgenootschappen onder voorzitterschap van de bisschoppen van Uganda en Mombassa samen, om te beraadslagen over het gewichtige vraagstuk van het stichten van een Christelijke Kerk van inboorlingen.

Deze samenkomst bewees, dat het Zendingswerk zich snel had uitgebreid, en het mag voor een feit van betekenis gehouden worden, dat de conferentie eindigde met het opstellen van een door allen goedgekeurd schema, waarin de leer en de tucht van de te stichten kerk vastgelegd werden.

De Heilige Schrift, de apostolische geloofsbelijdenis en de confesie van Nicea zullen regel zijn voor geloof en leven. De Schrift wordt in zijn absolute autoriteit als Gods Woord erkend, voornamelijk haar getuigenis omtrent de Godheid van Christus en Zijn verzoenend sterven als de enige grond voor de vergeving der zonden. Doop en Avondmaal zijn de Sacramentele tekenen der kerk.

Elk zendingsgenootschap blijft autonoom in eigen sfeer en moet helpen de inboorlingen-kerk tot parochiale en districtorganisatie te ontwikkelen, geleid door zendelingen, leeraars en vertegenwoordigers uit de gemeente, tot wier bevoegdheid in de eerste plaats behoort het onderzoek wie tot het Avondmaal en tot den Doop zullen toegelaten worden, en die geroepen zijn de tucht in eerste instantie uit te oefenen. Men zal zorgen, dat de Godsdiensstofeningen overal op dezelfde wijze gehouden worden; in hoofdzaak zal het «Book of Common Prayers» gevolgd worden. Vertegenwoordigers der Zendingsgenootschappen zullen een soort van hooger bestuur vormen. Alleen de Kwakers hebben hierin niet willen toestemmen, daar zij de Sacramenten niet als tekenen der kerk konden erkennen. Kannel- en Avondmaalsgemeenschap zal worden ingevoerd; ook inlandische predikers zullen op de Kannels toegelaten worden. Den doop wil men door onderdompeling of door besprenging doen plaats hebben, maar steeds met de trinitarische formule, leemend die in veelwijverij leeft, mag niet gedoopt worden.

De plan der grondtrekken van het ontworpen schema, dat door de verschillende genootschappen moet goedgekeurd. De Anglicanische bisschoppen zijn er niet gemakkelijk toe overgegaan, met de zendelingen der vrije kerken van Engeland en Schotland mede te werken tot het stichten van een vereenigde Christelijke inboorlingen-kerk. Maar zij hebben dit gedaan in de overtuiging, dat alleen eene vereenigde kerk de steeds sterker wordende propaganda der Roomsche kerk en van het Mahomedanisme het hoofd kan bieden, en daarom namen zij ook deel aan het gemeenschappelijk Avondmaal dat bij het eind der conferentie gevierd werd.

Als men gedacht heeft, dat in Engeland het plan der conferentie zonder slag of stoot zou aangenomen worden, is men bedrogen uitgekomen.

De bisschop van Zanzibar schreef een openbaren brief aan den bisschop van St. Albans, die in November gepubliceerd werd. Daarin klaagt hij met bittere woorden de bisschoppen van Uganda en Mombassa aan als ketteren en scheurmakers. Aan de ene zijde werd hij toegelicht en aan den anderen kant scherp aangevallen. Bisschop Frank schreef, dat de Protestantische kerkgenootschappen door haar bestaan reeds eene opening van vriendschap zijn van de heilige kerk van Christus. Dit is natuurlijk koren op den molen van de Engelsche hoogkerkelijken. Ten slotte grondt hij de aanklacht van ketterij en scheurmakerij hierop, dat de twee genoemde Anglicanische bisschoppen deelgenomen hebben aan een Avondmaalsviering in eene Schotsch-Presbyteriaanse Zendingkerk! De klacht heeft bij direct ingediend bij den aartsbisschop van Canterbury.

Snel heeft de primus der Anglicanische kerk hierop geantwoord, dat de beschuldiging van ketterij en scheurmakerij ongegrond was. Overigens zou op de in Juni te houden Lambeth-conferentie, waaraan ook bisschoppen van het buitenland zouden deelnemen, de zaak van de Unie der Oost-Afrikaanse Kerk en het Sacramentenvraagstuk ter sprake gebracht worden. Daarna zal de aartsbisschop uitspraak doen.

Immiden vertoeven de bisschoppen van Uganda en Zanzibar in Engeland en zijn druk bezig ieder het standpunt, dat zij innemen, te bepalen.

De Islam in Afrika. Meer dan eens is in den laatste tijd gewezen op het voortdringen van den Islam niet alleen in Midden-Afrika, maar ook in Zuid-Afrika. Met het oog hierop is te Johannesburg een vergadering gehouden van Anglicanische geestelijken, die belang stelden in de beschavingsontwikkeling der inboorlingen. Een belangrijke discussie werd gevoerd over den in Afrika toenemenden invloed van den Islam. Enkele sprekers wezen op de Mohammedaanse propaganda in Kaapstad, waar de Maleiers in verschillende werkplaatsen enz. nieuwe aanhangers voor den Islam winnen. Andere sprekers wezen er echter op, dat het gevaar uit het noorden het ernstigst was, ernstiger dan wel vermoed wordt. Reeds is de Mohammedaanse invloed onder de Bamoes aan de Zambesia doorgedrongen.

De vergadering besloot den aartsbisschop op te dragen, een commissie te benoemen, die deze aangelegenheid zal onderzoeken.

De Ned. Geref. Kerk in Zuid-Afrika heeft sedert verscheidene jaren het middelpunt van haar zendingsarbeid juist in de zone waar het gevaar het grootst is, nl. langs de Zambesia, geplaatst, en wil men in Zuid-Afrika voorkomen, dat